

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/102/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201434
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016201434.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu: JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobcu: U. Y., bytom F., právne zastúpený JUDr. Jozefom Holičom, advokátom, Lužická 7, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-30/2016/OPK zo dňa 25.05.2016, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/166/2016-52 z 15.06.2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Žalobca má nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 1S/166/2016-52 z 15.06.2017 zrušil rozhodnutie žalovaného Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, č. KM-OLVS30/2016/OPK zo dňa 25.05.2016 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru č. PPZ-KA1-318-006/2016 zo dňa 15.03.2016 podľa § 191 ods. 1 písm. d/ SSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. KM-OLVS-30/2016/OPK zo dňa 25.05.2016 zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru č. PPZ-KA1-318-006/2016 zo dňa 15.03.2016, ktorým došlo podľa § 65 ods. 1 a 2 Správneho poriadku s poukázaním na § 84 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z. k zrušeniu rozhodnutia riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru č. PPZ-NKA-Šk45-007/2015 zo dňa 07.08.2015, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada za bolesť vo výške 172,-€ a náhrada účelne vynaložených nákladov spojených s liečením vo výške 40,- € v dôsledku služobného úrazu, ktorý utrpel dňa 02.04.2015 počas vykonávania služobnej činnosti zameranej na výkopové práce v rámci akcie „Cintorín“. K zrušeniu rozhodnutia riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru č. PPZ-NKA-Šk45-007/2015 zo dňa 07.08.2015 došlo postupom podľa § 65 ods. 1 a 2 Správneho poriadku, ktoré upravuje preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

2. Súd zrušujúci rozsudok odôvodnil poukazom na charakter inštitútu mimo odvolacieho konania.

Preskúvanie rozhodnutí v mimo odvolacom konaní je inštitút určený na nápravu nezákonných rozhodnutí, a to ich zrušením alebo zmenou, za súčasného rešpektovania dobromyseľne nadobudnutých práv účastníkov. Zrušenie alebo zmena právoplatných rozhodnutí na základe mimoriadnych opravných prostriedkov (aj preskúmaním podľa § 65 ods. 2 správneho poriadku) takto prichádza do úvahy len za situácie, ak sa v konaní (o mimoriadnom opravnom prostriedku) preukáže, že rozhodnutie je v rozpore s hmotným právom. Teda inštitút mimoriadnych opravných prostriedkov pri rešpektovaní stability práv priznaných právoplatným rozhodnutím nie je určený na odstraňovanie procesných väd a nedostatkov, ktoré nemali vplyv na zákonosť rozhodnutia z hľadiska hmotného práva. Či je právoplatné rozhodnutie v rozpore s hmotným právom, musí byť zistené nepochybným spôsobom pred jeho zrušením. To predstavuje potrebu objasniť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, t.j. zabezpečiť potrebné skutkové zistenia a tiež stanoviská účastníkov k týmto zisteniam, ako aj orgánu, ktorý preskúmané rozhodnutie vydal. V záujme zachovania stability právnych vzťahov založených rozhodnutím zákon vylučuje zmenu alebo zrušenie rozhodnutia, ak by takýmto postupom boli významne narušené práva nadobudnuté dobromyseľne. Tým, že správne orgány rozhodovali podľa § 65 ods. 2 Správneho poriadku a zrušili rozhodnutie z dôvodu jeho rozporu so zákonom v odôvodnení rozhodnutia museli svoje rozhodnutie odôvodniť nielen z pohľadu tvrdeného rozporu s hmotným právom, ale z pohľadu dobromyseľne nadobudnutých práv. Zákonná povinnosť správneho orgánu dbať pri zrušovaní právoplatného rozhodnutia, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté, zakotvuje právnu ochranu účastníka konania, ktorý mal poctivý a otvorený vzťah k správnejmu orgánu alebo k rozhodovanej veci a nevyvolal skutkový omyl na strane správneho orgánu. Správne orgány oboch stupňov sa v predmetnej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia dobromyseľnosťou nadobudnutých práv žalobcu vôbec nezaoberali a ani svoje rozhodnutie z tohto pohľadu neodôvodňovali. Tým, že rozhodnutie žalovaného neobsahuje skutočnosti, ktoré viedli správny orgán k rozhodnutiu, tak ako to vyžaduje ust. § 65 ods. 2 Správneho poriadku je postihnuté takou vadou, ktorá bráni súdu vecnému preskúmaniu zákonosti tohto rozhodnutia, preto sa súd ďalšími žalobnými námietkami nezaoberal. Krajský súd zároveň považuje za potrebné upriamiť pozornosť žalovaného na skutočnosť, že preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania nie je určené na odstraňovanie procesných väd a nedostatkov, ktoré nemali vplyv na zákonosť rozhodnutia z hľadiska hmotného práva. Zmysel správneho konania a dôležitosť dodržania procedurálnych pravidiel, ktoré tvoria jeho súčasť, je daná predmetom konania. Teda správne konanie - procedúra výlučne sleduje, aby bola zaistená správna aplikácia hmotného práva.

3. Proti tomuto rozsudku podal kasačnú sťažnosť žalovaný, ktorý zdôrazňuje, že v konaní mimo odvolania je zrušené rozhodnutie, vydané bez dôsledného zistenia skutkového stavu. Nadriadený žalobcu napriek skutočnosti, že si žalobca nesplnil ohlasovaciu povinnosť ihneď, sa s uvedenou skutočnosťou nezaoberal, nevykonal dôkladné vyšetrenie úrazu, uznal úraz žalobcu za služobný a bez príslušných listinných dôkazov určil rozsah zodpovednosti služobného úrazu v rozsahu 100%. V pôvodnom konaní správny orgán dôsledne neskúmal príčiny úrazu, neskúmal, ako bol poškodený ustrojený, akým spôsobom vykonával výkopové práce, či si pri uvedenej činnosti nepočínal ľahkomyseľne alebo ju nevykonával neobvyklým spôsobom. V deň úrazu sa poškodený nepodrobil vykonaniu dychovej skúšky na zistenie prítomnosti alkoholu v dychu a tým sa neprevertil jeden z liberálnych dôvodov na zbavenie sa zodpovednosti služobného úradu za služobný úraz. Nebolo dostatočne preverené a zdokumentované obdobie v čase od 02.04.2015 do 09.04.2015, ktoré by mohli mať vplyv na stanovenie rozsahu prípadnej zodpovednosti služobného úradu. Pred vydaním rozhodnutia neboli odstránené zistené rozpory a nedostatky, nachádzajúce sa v podkladových materiáloch. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný navrhuje rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že žaloba sa zamietla.

4. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sa žalobca stotožnil s rozsudkom krajského súdu a má za to, že žalovanému sa nepodarilo spochybníť výrok ani dôvody tohto rozhodnutia. Poukazuje na 67 Správneho poriadku a navrhuje, aby Najvyšší súd SR kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (S 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 492 ods. 2 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného je nedôvodná a preto je potrebné podľa ustanovenia § 461 SSP kasačnú sťažnosť zamietnuť.

6. Podľa § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov na konanie o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, 29) ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok rozhodnutie, ktoré je právoplatné, môže z vlastného alebo iného podnetu preskúmať správny orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správneho orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal (§ 58), ak ide o rozhodnutie ústredného orgánu štátnej správy, jeho vedúci na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie (§ 61 ods. 2).

8. Podľa § 65 ods. 2 Správneho poriadku správny orgán príslušný na preskúmanie rozhodnutia ho zruší alebo zmení, ak bolo vydané v rozpore so zákonom, všeobecne záväzným právnym predpisom alebo všeobecne záväzným nariadením. Pri zrušení alebo zmene rozhodnutia dbá na to, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté.

9. V kasačnej sťažnosti žalovaný namieta, že napadnuté rozhodnutie, ktorým sa v konaní mimo odvolania zrušilo právoplatné rozhodnutie o priznaní náhrady za bolesť, bolo vydané bez náležitého zistenia skutkového stavu. V ďalšom obsahu kasačnej sťažnosti žalovaný vymenúva skutočnosti, ktoré správny orgán, rozhodujúci o priznaní náhrady za bolesť opomenul zistiť. Tento typ argumentácie však nijak nespochybňuje právny záver krajského súdu o nedostatočnom vysporiadaní sa správneho orgánu s otázkou dobromyseľne nadobudnutých práv žalobcu.

10. Jednou zo záruk právnej stability vzťahov založených správnym rozhodnutím je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia. Aj v správnom práve zásadne platí princíp „rei iudicatae“, ktorý znamená, že o právoplatne rozhodnutej veci nemožno znova rozhodovať. Ide nielen o tzv. formálnu právoplatnosť, ale aj materiálnu právoplatnosť. Výnimku tvoria prípady označované ako mimoriadne opravné prostriedky (obnova konania a preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania), ktorými sa dosahuje náprava právoplatných správnych rozhodnutí. Keďže však konaním o mimoriadnych opravných prostriedkoch dochádza k zásahu do právoplatných rozhodnutí, je potrebné pristupovať k takýmto opravným prostriedkom s najvyššou opatrnosťou, aby nedochádzalo k ohrozeniu dôvery občanov v stabilitu raz založených práv a povinností a v základy právneho štátu.

11. Z tohto dôvodu je nevyhnutné, ako to vyplýva aj zo Správneho poriadku, v rámci konania mimo odvolania skúmať i zásah do dobromyseľne nadobudnutých práv, jeho intenzitu a vysporiadať sa s otázkou, či v konkrétnom prípade prevažuje záujem na nezmeniteľnosti správneho rozhodnutia a relevantný súkromný záujem na zachovaní dobromyseľne nadobudnutých práv alebo verejný záujem na zmene nezákonného rozhodnutia. S touto otázkou sa žalovaný v preskúmanom rozhodnutí vôbec nevysporiadal. S ohľadom na zásah do nadobudnutých práv sa v konaní mimo odvolania nepripúšťa ani zrušenie rozhodnutia pre procesné chyby v pôvodnom konaní, skončenom právoplatným rozhodnutím. Zrušenie alebo zmena právoplatných rozhodnutí na základe mimoriadnych opravných prostriedkov takto prichádza do úvahy len za situácie, ak sa v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku preukáže, že rozhodnutie je v rozpore s hmotným právom. Či právoplatné rozhodnutie je v rozpore s hmotným právom, musí byť zistené nepochybným spôsobom pred jeho zrušením. To predstavuje potrebu objasniť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, t.j. zabezpečiť potrebné skutkové zistenia a tiež stanoviská účastníkov k týmto zisteniam, ako aj orgánu, ktorý preskúmané rozhodnutie vydal. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2002, sp.zn. 4SŽ/31/02, R 35/2003)

12. Keďže sťažnostné body žalovaného nevyvrátili argumentáciu krajského súdu, že sa žalovaný v napadnutom rozhodnutí č. KM-OLVS-30/2016/OPK z 25.05.2016 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia policajného zboru č. PPZ-KA1-318-006/2016 z 15.03.2016 nijakým spôsobom nevysporiadal s dobromyseľne nadobudnutými právami žalobcu ako ani so skutočnosťou, že preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania nie je určené na odstraňovanie procesných väd a nedostatkov, rozhodol kasačný súd tak, že kasačnú sťažnosť ak nedôvodnú zamietol.

13. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobcovi, ktorý mal v kasačnom konaní úspech (zamietnutie kasačnej sťažnosti) priznal úplnú náhradu účelne vynaložených trov kasačného konania voči žalovanému (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP).

14. O Výške náhrady trov rozhodne Krajský súd v Bratislave po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá Súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

15. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.